

אפליה היא הפיתרון !

חסן ג'בארין

אפליה נגדית בדיוור

משפחה יהודית המתגוררת במושב נבטים ביקשה להשכיר את דירתה לשנה אחת למשפחה קרובה מאוד אליה, שבמקרה היא משפחה ערבית מהנגב. הוועד של המושב התקומם ופנה לבית המשפט המחוזי, בטענה שחוזה השכירות סוכם בניגוד לנוהלי המושב, המחייבים אישור מראש של הוועד. המשפחה היהודית טענה שאין נוהגים כך במושב, וכי אין זו הפעם הראשונה שבת נבטים מושכר ללא אישור מראש, במיוחד כאשר מדובר בשכירות לטווח קצר. בית המשפט המחוזי, ששמע את הראיות בפרשה, השתכנע כי אכן אין זה הנוהג המקובל במושב. חברי נבטים שהתבטאו בכלי התקשורת לא הסתירו את עמדתם וצינו כי מותר להם למנוע עסקה זו, הפוגעת בגוון התרבותי של המושב. ועד המושב פנה לבית המשפט העליון וזה הורה שלמימוש העסקה נדרש אישור של הוועד. משפטנים ימשיכו לשאול את עדאלה שייצגה את המשפחה היהודית: הכיצד פוסק בית המשפט העליון נגד ממצאי בית המשפט המחוזי ששמע את הראיות ואיך הוא מתעלם גם מרצונה הקנייני החופשי של המשפחה היהודית להשכיר את דירתה לפי בחירתה? בכל מקרה, בית המשפט העליון מתגלה כאן כשוויוני: הוא לא מפלה נגד המשפחה הערבית בלבד, אלא גם נגד המשפחה היהודית שהעדיפה ידידים ערבים על פני יהודים.

אפליה נגדית בקבלת שירותים?

קפה ערבי חיפאי בשם «אזאד» החליט למנוע מחייל במדים לקבל שירות, בטענה שבית הקפה מתנגד לכל הופעה מיליטריסטית, בין אם היא ערבית ובין אם היא יהודית. החייל הגיש תביעת נזיקין נגד «אזאד». החוק אוסר אפליה בקבלת שירותים, אבל אינו מציין איסור אפליה על רקע הופעה חיצונית. בנוסף, עיריית חיפה פתחה בהליך מינהלי המבקש לסגור את בית הקפה בגלל אפליית החייל. זהו מפנה היסטורי: לראשונה ערבים מפלים נגד יהודים במדינת היהודים. אם החייל יזכה בתביעת הנזיקין ובית המשפט יאסור אפליה על רקע הופעה חיצונית, יהיה זה רק לטובת נשים ערביות דתיות, המופלות בחיפוש גופני ובכניסה לקניונים מפני שהן חובשות כיסוי ראש. אם העירייה תזכה ויורשה לה לסגור בית קפה מכיוון שהוא מפלה במתן שירותים, הדבר יהיה רק לשמחת האזרחים הערבים המופלים בכניסה למסעדות ולפאבים. אבל פסיקה כזאת תחייב גם את סגירתם של עשרות בתי קפה, פאבים ומסעדות יהודיים בחיפה. כך ניתן לגלות ולפתח פטנט ערבי חדש: כדי להילחם באפליה, על הערבים להפלות נגד יהודים. בית קפה ערבי יפרסם מודעה בנוסח «דרושים עובדים שלא שירתו בצבא». בית המשפט יפסוק נגדו ויקבע: שירות צבאי אינו רלבנטי לצורך קבלה לעבודה. פסק הדין יהיה רק לטובת האזרחים הערבים, המופלים מדי יום בנימוק שלא שירתו בצבא. תימצא משפחה יהודית ידידותית שתבקש לשכור בית בכפר ערבי והרשות המקומית הערבית לא תרשום את השכירות עקב פגיעה «במגוון התרבותי». בית המשפט יאסור אפליה בדיוור על רקע לאום וגם ייצא נגד פסק הדין של בית המשפט העליון בפרשת מושב נבטים. יש עוד דוגמאות רבות, שעדיף לא לגלותן כעת. למען הגילוי הנאות, עדאלה מייצג את «אזאד» בהליך המינהלי לביטול צו הסגירה מטעם העירייה.

הסתה נגדית

העיתונאי בן כספית ממעריב מרבה לאחרונה לתקוף את ארגוני זכויות האדם בישראל. כדי לחזק את ההסתה והשנאה נגדם הוא משתמש בעדאלה. בכתבה האחרונה שלו הדגיש כספית בהבלטה שארגונים אלה, ובראשם עדאלה, השתתפו, אירגנו והובילו את אירועי «שבוע האפרטהייד נגד ישראל» ברחבי העולם. ידידים קרובים כעסו מאוד על עדאלה: כיצד עדאלה, שלא השתתף בכלל באירועים אלה והוא לא חבר בתנועת החרם, גונב לעצמו קרדיט המגיע לאחרים ומייחס לעצמו דבר שלא עשה. לביקורת זו השבנו כי לא אנחנו עמדנו מאחורי הכתבה. כספית לא בירר את העובדות עמנו וכתב את הדברים לא מתוך כוונה לשבח את מרכז עדאלה ולתת לו קרדיט, אלא כדי להסית את הקוראים העבריים נגד עדאלה. אם יגישו יהודים מתל אביב, שהם חברי תנועת החרם, תביעת נזיקין נגד מעריב בגין סילוף העובדות, האם בית משפט השלום בתל אביב יפסוק לטובתם? אולי עדיף גם כאן לאמץ את הפטנט הערבי?